

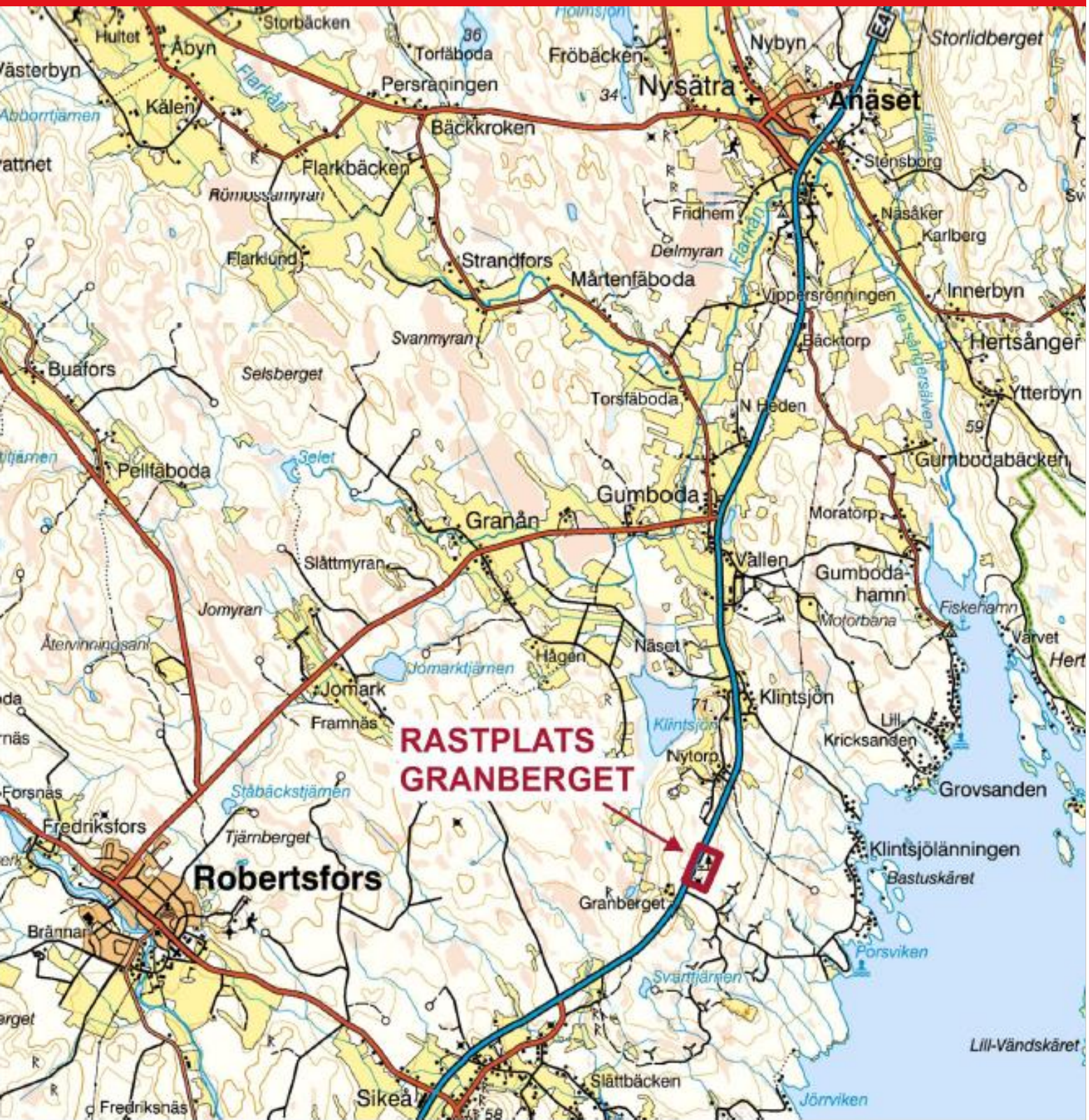
Samrådshandling

E4 Rastplats Granberget

Robertsfors kommun, Västerbottens län

Vägplan, 2018-12-03

TRV 2018/58536

Trafikverket

Postadress: Box 809, 971 25 Luleå

E-post: investeringsprojekt@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådshandling Rastplats Granberget

Författare: Leif Wiklund, Sweco

Dokumentdatum: 2018-12-03

Ärendenummer: TRV 2018/58536

Åtgärdsnummer: 16941

Uppdragsnummer: 164548

Kontaktperson: Frida Gustafsson, Trafikverket

1. Inledning

1.1. Bakgrund

För att bland annat beakta yrkestrafikens krav på kör- och vilotider ska vissa avstånd gälla mellan rastplatser för de nationella stamvägarna samt av regionerna utpekade stråk, exempelvis viktiga gods- och/eller turiststråk. Trafikverket har därför som målsättning att tillgång till rastplats ska finnas var 60:e till 120:e minut på dessa typer av vägar.

E4 är en del av det nationella vägnätet i Västerbottens län. Det finns en befintlig parkering på Granberget, men denna är underdimensionerad och uppfyller inte kraven för en statlig rastplats. Närmaste rastplatser är i Sävar (43 km söder om Granberget) och Ljusvattnet (48 km norr om Granberget).

För att förbättra möjligheten till rast och vila för långväga trafik längs E4 ska därför en rastplats anläggas på Granberget som uppfyller kraven för en statlig rastplats.

1.2. Projekt mål

Rastplatsen ska erbjuda en attraktiv, inbjudande och trafiksäker möjlighet att stanna och rasta samt god service till trafikanterna. Det ska vara en tilltalande plats där det finns möjlighet att koppla av i en trivsamt miljö.

1.3. Angränsande planering

Trafikverket har tagit fram en vägplan och bygghandling för sträckan E4 Sikeå–Gumboda. Rastplats Granberget ligger utmed denna sträcka, ca 5 km norr om Sikeå.

Planerad byggstart för etappen mellan Sikeå–Gumboda är satt till år 2021. Produktionen för rastplatsen i Granberget är tänkt att upphandlas som en gemensam entreprenad tillsammans med projektet E4 Sikeå–Gumboda.

Rastplatsen ingår därför inte i vägplanen Sikeå–Gumboda eftersom beslutet om att bygga en rastplats fattades efter det att vägplanen för E4 togs fram.

2. Planläggningsprocessen

Ett väg- eller järnvägsprojekt ska planeras enligt en särskild planläggningsprocess som styrs av lagar och som slutligen leder fram till en vägplan.

Samråd hålls kontinuerligt under projektet med berörda intressenter och är en viktig del i planläggningsprocessen. Detta för att kunna utforma en så bra lösning som möjligt. I detta projekt har enskilda fastighetsägare som särskilt berörs, berörd kommun och

länsstyrelse, allmänheten samt övriga myndigheter och organisationer fått möjlighet att komma in med synpunkter på samrådsunderlaget. Detta skedde under perioden 2018-10-10 – 2018-10-25.

Efter att samrådsunderlaget varit ute på samråd sammanfattas alla synpunkter som inkommit i en samrådsredogörelse. Samrådsunderlaget och samrådsredogörelsen kommer att ligga till grund för Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Beroende på Länsstyrelsens beslut kommer en miljöbeskrivning alternativt en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Samrådshandling är den status som vägplanen har vid framtagning av planförslag. I samrådshandlingen beskrivs det studerade alternativet och utformningen mer ingående. I skedet ska de fastighetsägare som är direkt berörda erbjudas ett samrådsmöte på orten. I detta projekt har samtliga fastighetsägare som kan antas bli berörda erbjudits ett samrådsmöte på orten, men tackat nej till detta. Därför skickas denna samrådshandling istället ut till de berörda fastighetsägarna så att de kan titta på förslaget och komma in med synpunkter. Synpunkter som inkommer på samrådshandlingen sammanfattas sedan i samrådsredogörelsen.

När planförslaget är klart sammanställs det i en granskningshandling som ställs ut för granskning. De fastighetsägare som är direkt berörda kommer att meddelas med brev när granskningstiden börjar. Allmänhet, myndigheter och andra intressenter har också möjlighet att lämna synpunkter. Efter granskningen sammanställs och bemöts synpunkter som kommit in i ett granskningsutlåtande och därefter skickas vägplanen till Länsstyrelsen för deras tillstyrkan.

Efter Länsstyrelsens tillstyrkan skickas en fastställelsehandling till Trafikverkets planprövningsenhet för fastställelseprövning. Då granskas hela vägplanen och arbetet med planprocessen. Om vägplanen uppfyller de krav som ställs enligt lagstiftningen erhåller vägplanen ett beslut om fastställelse. Om detta beslut ej överklagas vinner vägplanen laga kraft. Byggstart kan ske tidigast då vägplanen vunnit laga kraft.

3. Befintlig parkeringsyta/rastplats

Den befintliga parkeringsplatsen på Granberget är ca 120 meter lång och skiljs från E4 med ett ca 7 m brett gräsbevuxet dike och ett antal björkar.

Några bord och bänkar är utplacerade på berghällarna i den angränsande skogsmarken. En torrtoalett och en informationstavla finns i anslutning till parkeringsplatsen.

Två mindre ägovägar ansluter österifrån till rastplatsen och strax norr därom.

Norra delen av den befintliga parkeringsytan.

Rastmöbler och grillplats i naturmark.

4. Miljö

Miljöförutsättningar och bedömd miljöpåverkan har tagits upp i samrådsunderlaget, och kommer att utvecklas i vägplanens granskningshandling.

4.1. Landskapsbild och naturmiljö

Den övergripande landskapskaraktären på Granberget är tallskog med små hällmarker. Detta gäller också vid rastplatsen som ligger i yngre, mest genomsiktlig, tallskog med ljung och blåbärsris. Inga utpekade naturvärden finns vid rastplatsen.

I norra delen finns berghällar, som är värdefulla för landskapsbilden. Förslaget till utformning av rastplatsen har gjorts med utgångspunkten att berghällarna ska bevaras och endast små intrång ska göras i skogen. Ingen påverkan sker på landskapets karaktär i stort och miljöeffekten avseende landskapsbild bedöms som liten.

Den största berghällen med befintligt bord på toppen.

4.2. Rennäring och skogsbruk

Området är vinterland för Gran sameby och vinter- och vårvinterland för Malå sameby. Inga utpekade strategiska platser eller för renen viktiga områden finns i rastplatsens närhet. Skogsmark som naturresurs och som även används som renbete tas i anspråk för rastplatsen. Detta bedöms i sammanhanget ha liten betydelse för näringarna.

4.3. Övriga miljöintressen

Inga utpekade värden eller skyddade områden avseende kulturmiljö, rekreation eller yt- och grundvatten finns som berörs av rastplatsen. Ingen jordbruksmark berörs. Inga kända markföroreningar finns och det är liten risk för att sådana ska finnas.

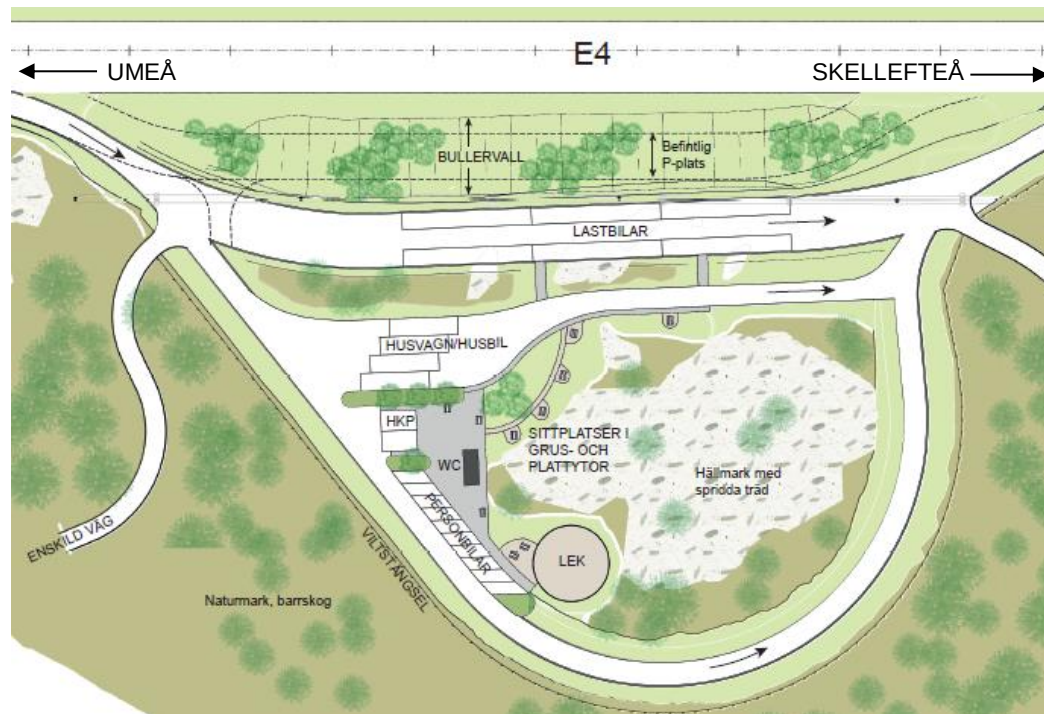
Bostadshus finns i byn Granberget 300–400 meter sydväst om rastplatsen, på västra sidan av E4 (se karta på framsidan). Boendemiljön bedöms inte påverkas av rastplatsen.

Förutom E4, som är av riksintresse för kommunikationer, finns inga riksintressen eller Natura 2000-områden i rastplatsens närhet.

5. Förslag på utformning

Trafikverkets rastplatser ska uppfylla vissa grundfunktioner, vilka beskrivs som krav i Vägar och gators utformning (VGU publikation 2015:086 och 2015:087). Dessa grundfunktioner/ VGU-krav utgör en minimistandard för omfattning av utrustningen. Vid planering av en ny rastplats ska dimensionering och utformning av rastplatsen anpassas till den specifika platsen. Grundfunktionerna ska vara tillgängliga för alla, året runt, dygnet runt och ytorna mellan grundfunktionerna ska vara utformade så att personer med nedsatt rörelseförmåga kan förflytta sig på egen hand.

Ett förslag på utformning av rastplatsen har tagits fram till samrådshandlingen.

Förslag på utformning.

Förutsättningen för att rastplatsen ska anläggas är att E4 breddas och byggs om till mitträckesseparerad 2+1 väg (enligt framtagen vägplan Sikeå-Gumboda). Avfart från E4 till rastplats och påfart från rastplats till E4 kommer att utformas enligt de krav som gäller för mötesfri 2+1 väg.

Närmast E4, där den befintliga parkeringsplatsen finns idag, anläggs en bullervall. Vallen ger en viss bullerdämpning till rastplatsens gäster men också en visuell avgränsning mot E4.

Innanför vallen anläggs en parkeringsplats för 6 st lastbilar med släp. Längre från E4 kommer det att finnas 4 platser för husvagn/husbil, 2 bilplatser för rörelsehindrade och 10 platser för personbilar. Lastbilar, husbilar samt bil med husvagn får utfart rakt fram, övriga fordon kör ut från rastplatsen på en vägslinga som anläggs runt den största berghällen som kommer att bevaras.

I anslutning till parkeringsplatserna finns en WC-byggnad och informationsplats. Sittplatser kommer att placeras ut på plattytor, grusytor och kanske även uppe på berghällen. En lektya planeras också. Rastplatsen kommer att vara belyst.

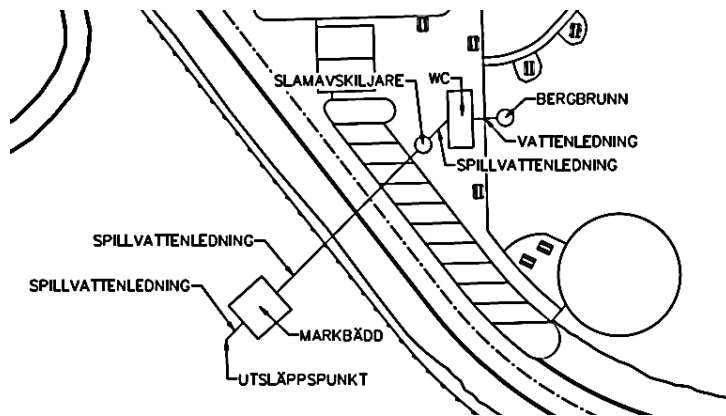
Naturmarken kring rastplatsen kommer i största mån att bevaras. De anlagda ytorna med grus, asfalt och markplattor kommer att anslutas till naturmarken med gräsytor. Viss plantering av växter och träd kommer att göras med arter som passar in i landskapet.

Viltstängslet längs E4 kommer att anläggas runt rastplatsen och grindar byggs vid behov.

Åtgärder för att eventuellt flytta elkraftledningen som går längs den befintliga parkeringsplatsen kommer att utredas vidare i projektet.

Rastplatsens WC kräver tillgång till vatten och ett avloppssystem. VA-lösningen på rastplatsen är under utredning och vilken lösning som väljs beror bland annat på geotekniska förhållanden och egenskaperna i berget. Geotekniska och bergtekniska utredningar pågår. WC-byggnadens och VA-systemets placering kan komma att ändras efter resultat från dessa utredningar och i vägplanens granskningshandling kommer ett färdigt förslag att presenteras.

I detta skede föreslås en lösning bestående av en borrarad bergbrunn för tillgång till vatten, toalettbyggnad, slamavskiljare och efterföljande markbädd. En markbädd är en enkel och robust reningsteknik som kräver lite underhåll om de är korrekt byggda. Generellt krävs det en yta på ca 20–40 m² för att kunna anlägga en effektiv markbädd.

Princip för avloppsanläggning.

6. Markfrågor

6.1. Markåtkomst och ersättningsfrågor

Under projekteringsfasen i ett projekt har Trafikverket och projekterande konsult Sweco enligt 34 § väglagen rätt att få tillträde till fastigheter när exempelvis mätningar, utstakningar och geotekniska undersökningar genomförs. Fastighetsägaren blir informerad om detta i förväg. När en fastighet tillträds ska skador om möjligt försöka undvikas och i trädgård, liknande plantering eller park får träd inte skadas eller fällas utan ägarens samtycke. Om skador ändå skulle uppstå så ersätts dessa.

6.2. Vägrätt

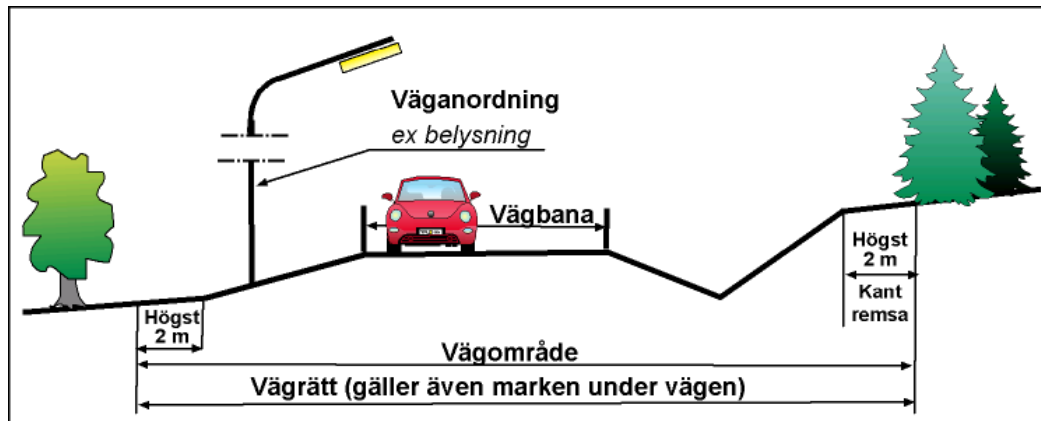
Trafikverket tar i anspråk den mark som behövs för vägen med så kallad vägrätt. Enligt 30 § väglagen innebär vägrätt att väghållaren får bestämma över markens användning under den tid vägrätten gäller, men också att väghållaren får använda tillgångar som t.ex. jordmassor inom vägområdet.

Enligt § 31 väglagen uppkommer vägrätten genom att väghållaren, dvs. Trafikverket, tar marken i anspråk med stöd av en fastställd vägplan. När vägens sträckning över fastigheten är tydligt utmärkt och vägarbetet påbörjats anses marken ha tagits i anspråk.

Vägrätten innebär ingen ändring av fastighetsgränserna. Om vägen inte längre behövs som allmän kan Trafikverket besluta att dra in vägen från allmänt underhåll. Då upphör också vägrätten och fastighetsägaren får disponera marken.

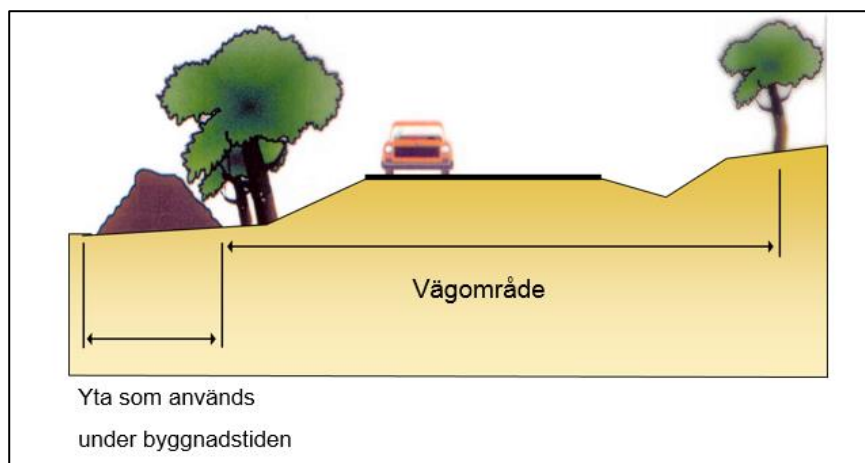
6.3. Vägområde

Vägområdet innefattar allt som behövs för att en väg ska fungera. Det vill säga själva vägbanan, men också diket, kantremsor, belysningsanordningar efter vägen, m.m. Vägområdet är inte heller bara området ovanför vägen, utan det gäller även marken under vägen. Trafikverket kan också få vägrätt för en upp till två meter bred kantremsa utanför diken och slanter eller för en så kallad säkerhetszon.

6.4. Mark under byggtiden

När en väg byggs behövs oftast tillfälliga transportvägar och utrymme för arbetsbodar, kontor, upplag och byggnadsmaterial mm under byggtiden. Till detta kan mark som ligger utanför vägområdet behövas. Även denna mark tas i anspråk genom en fastställd vägplan. Då får väghållaren en tillfällig nyttjanderätt till denna mark under byggnadstiden. När vägbygget sedan är klart lämnas marken tillbaka till den ursprungliga fastighetsägaren.

6.5. Enskilda vägar

Ett vägprojekt påverkar ofta även det enskilda vägnätet. Dessa vägar ingår dock inte i vägplanen. Den allmänna statliga vägen hanteras genom vägplanen men i arbetet med planen utreds även konsekvenser och föreslagna lösningar för enskilda vägar som påverkas av projektet. Hur de enskilda vägarna ska hanteras beslutas dock av lantmäterimyndigheten.

I detta projekt är rastplatsen allmän väg, tillhörande E4, men det föreslås anslutas två enskilda vägar till rastplatsen.

Eftersom att de enskilda vägarna inte fastställs i vägplanen ger Trafikverket endast ett förslag på en sträckning för dem. Men för att bestämma hur de enskilda vägarna faktiskt ska se ut behövs en lantmäteriförrättning. Trafikverket kommer att ansöka om lantmäteriförrättning till vilken berörda fastighetsägare kommer att bli kallade. Trafikverket bekostar förrättningen och bygger normalt den enskilda vägen efter lantmäteriets beslut. Däremot kommer de enskilda delägarna att stå för, och bekosta, den framtida skötseln för vägen. Under vissa förutsättningar finns möjlighet att ansöka om bidrag från staten eller kommunen.

6.6. Ersättning

Regler om ersättning finns i väglagen som hänvisar vidare till expropriationslagens ersättningsregler. Fastighetsägaren har rätt till ersättning för mark som Trafikverket tar i anspråk vid ett vägbygge, samt för de flesta skador som uppstår i samband med byggandet. Även den som har nyttjanderätt eller annan särskild rätt till en fastighet kan ha rätt till ersättning. I vissa fall kan hela eller delar av en fastighet behöva lösas in.

Vid inlösen av en fastighet ska ersättningen motsvara fastighetens marknadsvärde plus 25%. Då del av fastighet tas i anspråk utgår ersättning för marknadsvärdeminskningen plus 25 %.

Ersättningens storlek bestäms utifrån förhållandena den dag när Trafikverket tar i anspråk marken, den så kallade värdetidpunkten. Ersättningen beräknas och intrånget bedöms efter ersättningsnormer som bygger på ersättningsreglerna i lagarna och rättspraxis. Det finns olika metoder för att beräkna intrång i exempelvis jordbruksmark, skogsmark eller tomtmark mm.

Ersättningen för marken räknas upp med ränta och index från den dagen då marken tas i anspråk till dess att utbetalning sker.

7. Tidplan

- Samrådstid för samrådshandling 2018-12-05 – 2018-12-31
- Kungörelse och granskning av vägplan våren 2019
- Inskick av fastställelsehandling sommaren 2019
- Produktion planerad 2021

Trafikverket, Box 809, 971 25 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 2-4.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

www.trafikverket.se